

Sinder for, at Sagen ordnedes administrativt. Det, tror jeg vedblivende, vil være det Bedste. Det er vistnok med fuld Føje blevet gjort gjældende, at den Fortolkning, som er opstillet af Lovens 2—22—42 — en Lovartikel, som jeg har aabent skriftet og erkjendt med Skamfølelse, at jeg ikke tidligere er bleven opmærksom paa — turde være meget tvivlsom; men hvad der forekommer mig klart baade af Lovartiklens Indhold og det Sted i Loven, hvorpaa den staar, er, at den ikke har Hensyn til de retlige Forhold, men kun til de kirkelige. Det er uden videre Begrundelse anført i Motiverne, at denne Lovartikel tillige har Hensyn til de retlige og borgerlige Forhold. Jeg tror det ikke; Artiklen er skrevet i et ganske bestemt kirkeligt Næmme, og der staar ikke nogetsteds, at man i de borgerlige Forhold skal rette sig efter denne Artikel, som man nu vil ophæve. Men i ethvert Fald anser jeg det for at være høist uheldigt, hvis Forholdet skal ordnes paa den Maade, som det er sket her i Lovforslaget, at Loven først skal gjælde fra 1ste Januar 1881. Hvis der fra Regeringens Side bliver stærkt holdt paa, at vi nødvendig maa have en Lovbestemmelse for at komme bort fra denne Lovartikel, som mange Mennesker foruden jeg have været uvidende om, bør det ske ved, at der i selve Loven gives Regeringen Bemyndigelse til at ordne Sagen administrativt; derved vil Uanskeligheden falde bort. Saaledes, som Lovforslaget er affattet, navnlig dels anden Paragraf, anser jeg det, uagtet jeg er fuldstændig enig med Indholdet af den første Paragraf, for at være meget betænkeligt at vedtage Loven.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet (Fischer): Jeg maa oprigtig tilstaa, at jeg endnu ikke har faaet Die for, hvori denne Betænkelighed skulde ligge. At man ikke har været opmærksom paa en Artikel i Danske Lov, sætter dog ikke denne Artikel ud af Kraft, og jeg tror, at det er en anerkjendt almindelig Regel, at Danske Lovs Artikler maa forandres ved Lov. Det er det Samme, man er gaaet ud fra ved at fremsætte det her foreliggende Lovforslag. Jeg tror altsaa, at en Lov maa til for at faae forandret Danske Lovs Regel. Om man nu vil rejse Tvivl om, hvad der er ment ved Reglen, skal jeg ganske vist indrømme, at Danske Lovs Bestemmelse om at stille Uhrene efter Solen og Dagens Tid er noget ubestemt; det er ikke heldig valgte Udtryk, som der ere brugte, de tilkjendegive ikke med stor Præcision, hvad det egentlig er, der er tænkt paa. Men naar man vil have et Bevis for, at det er den virkelige Soltid, der er Tale om, tror jeg dog, at man i det Mindste indirekte har et saadant deri, at man først i Slutningen af forrige Aarhundrede — om jeg husker ret, for Kjøbenhavns Bedkommende fra 1784 —

har begyndt at beregne Tiden efter Middelsoltid. Men hvorledes kan det da være gaaet med Uhrene tidligere? Ja, det er gaaet meget daarlig for dem, hvis Uhre gif godt; men det var sjældent, at Uhrene gif godt, og man tog det derfor ikke saa nøie, om de gif lidt foran eller lidt bagefter; mange Steder er det Tilfældet endnu, at man ikke tager det saa nøie med Tiden. Jeg vil altsaa ikke være istand til at paalægge Klokkerne at stille Uhrene efter Kjøbenhavns Middelsoltid, thi dertil har jeg ingen Ret. Derimod kunde det maaske lade sig gjøre at paalægge Klokkerne Landet rundt at ringe til bestemt Klokkeslet; men gjorde jeg det, er jeg overbevist om, at man vilde klage over Indgreb i den kommunale Selvstændighed og over, at man ikke engang havde Lov til i en Kommune at bestemme, naar Klokkeren skulde ringe, enten til et bestemt Klokkeslet eller ved Solens Op- eller Nedgang. Jeg tror derfor, at det er bedst at lade det bero ved, hvad det hidtil har været, at Kommunen tager Bestemmelse om, naar den vil have ringet.

Alagesen: Jeg maa ganske tiltræde hvad der af det ærede 1ste kongevalgte Medlem (Andræ) er blevet ytret om Fortaaelsen af Danske Lovs 2—22—42. Det er mig ikke muligt at se, at der i den Bestemmelse, saaledes som den er affattet, skulde være indeholdt en Lovregel om, at Uhrene overalt, i alle Retninger og i alle Forhold skulde stilles efter det, der kaldes Soltid. Der indeholdes jo ganske vist i Artiklen en Bestemmelse om, at Klokkeren skal straffes, naar han Nogen til Willie forandrer den Tid, som Solen og Dagens Tid udkræver. Der kan maaske siges at ligge en Slags Forudsætning i Artiklen om, at den almindelige Tid er den, som Solen og Dagens Tid udkræver; men det kan ikke siges, at Indholdet af denne Artikel gaar ud paa at slaa fast, at det er den Tid, der i alle Forhold skal være den normale og efterfølges med retslige Følger i alle Henseender. Hvis Forholdet var dette, vilde det ogsaa let skjønnes, at Konsekvensen maatte blive, at man ikke turde rette sig efter Middelsoltid paa de forskellige Steder, men kun efter Soltiden for hvert enkelt Sted. Man vilde altsaa derved komme i en meget stor Forlegenhed, hvilket jo ogsaa er blevet paavist. Jeg tror saaledes ikke, at det af Hensyn til Christian den Femtes Lov er nogen- somhelst Grund til at vige bort fra at ordne Forholdet administrativt. Noget, som det forekommer mig, ogsaa fra flere Sider er blevet anerkjendt; i og for sig vil det jo ogsaa være det Hensigtsmæssigste.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet (Fischer): Jeg skal tillade mig at bemærke, at, naar den sidste ærede Taler uledte et Bevis for, at det ikke havde været Hensigten at fastslaa den virkelige Soltid i Danske